

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU**z dnia 2 czerwca 2016 r.****w sprawie wymagań dla przyrządów pomiarowych ¹**

(Dz. U. poz. 815)

Prawo UE**Rozdział 1 Przepisy ogólne (§ 1–3)****Rozdział 2 Wymagania dla przyrządów pomiarowych (§ 4–29)****Rozdział 3 Procedury oceny zgodności (§ 30–33)****Rozdział 4 Zakres dokumentacji technicznej przyrządów pomiarowych (§ 34–38)****Rozdział 5 Sposób oznakowania przyrządów pomiarowych i elementy deklaracji zgodności (§ 39–46)****Rozdział 6 Przepisy przejściowe i końcowe (§ 47–49)**

Na podstawie art. 12 pkt 1–5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne****§ 1.** Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania dla przyrządów pomiarowych;
- 2) procedury oceny zgodności;
- 3) zakres dokumentacji technicznej przyrządów pomiarowych;
- 4) sposób oznakowania przyrządów pomiarowych;
- 5) elementy deklaracji zgodności.

§ 2. Rozporządzenie stosuje się do następujących rodzajów przyrządów pomiarowych i ich podzespołów:

- 1) wodomierzy,
- 2) gazomierzy i przeliczników do gazomierzy,
- 3) liczników energii elektrycznej czynnej,
- 4) ciepłomierzy i następujących ich podzespołów:
 - a) przetworników przepływu,
 - b) par czujników temperatury,
 - c) przeliczników,
- 5) instalacji pomiarowych do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda,
- 6) wag automatycznych:
 - a) dla pojedynczych ładunków,
 - b) porcjujących,
 - c) odważających,
 - d) przenośnikowych,
 - e) wagonowych,
- 7) taksometrów,
- 8) miar materialnych:
 - a) materialnych miar długości,
 - b) naczyń wyszynkowych,
- 9) przyrządów do pomiaru:
 - a) długości,
 - b) pola powierzchni,

¹ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/32/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku przyrządów pomiarowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 96 z 29.03.2014, str. 149; Dz. Urz. UE L 3 z 07.01.2015, str. 42 oraz Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2016, str. 57).

c) wielu wymiarów,

10) analizatorów spalin samochodowych

– jeżeli są udostępniane na rynku lub oddane do użytku w celu dokonywania pomiarów w ochronie zdrowia i życia, w ochronie środowiska, w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego, w ochronie praw konsumenta, przy zabezpieczaniu interesu społecznego, przy pobieraniu podatków, ceł i innych należności budżetowych oraz w handlu.

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) analizatorze spalin samochodowych – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do oznaczania, przy zawartości wilgoci właściwej dla badanej próbki, ułamków objętościowych następujących składników gazów spalinowych:
 - a) tlenku węgla (CO),
 - b) ditlenku węgla (CO₂),
 - c) tlenu (O₂),
 - d) węglowodorów (HC)– emitowanych przez silniki pojazdów mechanicznych o zapłonie iskrowym;
- 2) błędzie granicznym dopuszczalnym (MPE) – należy przez to rozumieć wartości skrajne błędów określone w wymaganiach dla danego przyrządu pomiarowego;
- 3) certyfikacie badania typu UE i certyfikacie badania projektu UE – należy przez to rozumieć certyfikat, o którym mowa w art. 4 pkt 4 ustawy;
- 4) ciepłomierzu – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do pomiaru ciepła, oddawanego przez ciecz będącą ciekłym nośnikiem ciepła w obiegu wymiany ciepła, wykonany jako przyrząd zespolony albo przyrząd składany złożony z następujących podzespołów: przetwornika przepływu, pary czujników temperatury i przelicznika lub ich zestawu;
- 5) gazomierzu – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do pomiaru, zapamiętywania i wskazywania ilości (objętości lub masy) gazu, która przez niego przepłynęła;
- 6) instalacji pomiarowej – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości (objętości lub masy) cieczy innych niż woda, składający się z licznika oraz innych urządzeń niezbędnych do zapewnienia poprawnego pomiaru lub ułatwiających przeprowadzanie czynności pomiarowych;
- 7) klasie dokładności – należy przez to rozumieć klasę danego rodzaju przyrządów pomiarowych, które spełniają określone wymagania metrologiczne i których błędy zawarte są w określonych granicach; klasę dokładności oznacza się liczbą lub znakiem przyjętym umownie, nazywanym oznaczeniem klasy;
- 8) liczniku energii elektrycznej czynnej – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do pomiaru energii elektrycznej czynnej pobieranej w obwodzie elektrycznym;
- 9) materialnej mierze – należy przez to rozumieć urządzenie przeznaczone do odtwarzania lub dostarczania jednej lub wielu znanych wartości danej wielkości w sposób niezmienny podczas jego stosowania;
- 10) materialnej mierze długości – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy zawierający wskaźy podziałki, których odległości podane są w legalnych jednostkach miary długości;
- 11) naczyniu wyszynkowym – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do określania objętości cieczy sprzedawanej do bezpośredniej konsumpcji, z wyłączeniem produktów leczniczych;
- 12) podzespole – należy przez to rozumieć urządzenie działające niezależnie i tworzące w połączeniu z innymi podzespołami, z którymi jest kompatybilne, przyrząd pomiarowy albo współpracujące z przyrządem pomiarowym, z którym jest kompatybilne;
- 13) przeliczniku do gazomierza – należy przez to rozumieć podzespół współpracujący z gazomierzem, automatycznie przeliczający ilość gazu zmierzoną w warunkach pomiarowych na ilość gazu w warunkach bazowych;
- 14) przyrządzie do pomiaru długości – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy służący do wyznaczania długości produktów typu lina, w szczególności produktów włókienniczych, taśm, kabli, podczas ruchu posuwowego produktu mierzonego;
- 15) przyrządzie do pomiaru pola powierzchni – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do wyznaczania pola powierzchni produktów o nieregularnych kształtach, w szczególności skór;
- 16) przyrządzie do pomiaru wielu wymiarów – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do wyznaczania długości, wysokości i szerokości najmniejszego prostopadłościanu zawierającego produkt;
- 17) przyrządzie pomiarowym – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy, o którym mowa w art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1069, z 2015 r. poz. 978 oraz z 2016 r. poz. 542);
- 18) sprzedaży konsumenckiej – należy przez to rozumieć sprzedaż, której jedną ze stron jest konsument w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380 i 585) i przy której podstawą do ustalenia ceny jest wynik pomiaru dokonanego przyrządem pomiarowym oraz wszystkie strony umowy sprzedaży akceptują wyniki dokonanego pomiaru w miejscu i czasie jej dokonywania;
- 19) taksometrze – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do pomiaru czasu trwania kursu pojazdu i obliczania długości przebytej drogi na podstawie sygnału dostarczanego przez nadajnik sygnału długości drogi oraz do obliczania i wyświetlania opłaty należnej za kurs na podstawie obliczonej długości drogi lub zmierzonego czasu trwania kursu;

- 20) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku;
- 21) wadze automatycznej – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do pomiaru masy produktu bez udziału osoby obsługującej wagę, działający według założonego automatycznego cyklu określonego dla danej wagi;
- 22) wartości zmiany krytycznej – należy przez to rozumieć wartość, przy której zmiana wyniku pomiaru uważana jest za niepożądaną;
- 23) warunkach środowiskowych – należy przez to rozumieć warunki, w których przyrząd pomiarowy może być użytkowany;
- 24) warunkach znamionowych użytkowania – należy przez to rozumieć ustalone wartości wielkości mierzonej oraz wielkości wpływających, stanowiące normalne warunki pracy przyrządu pomiarowego;
- 25) wielkości mierzonej – należy przez to rozumieć określoną wielkość stanowiącą przedmiot pomiaru;
- 26) wielkości wpływającej – należy przez to rozumieć wielkość, niebędącą wielkością mierzoną, która ma jednak wpływ na wynik pomiaru;
- 27) wodomierzu – należy przez to rozumieć przyrząd pomiarowy przeznaczony do pomiaru, zapamiętywania i wskazywania objętości wody przepływającej przez przetwornik pomiarowy w warunkach pomiarowych;
- 28) zaburzeniu – należy przez to rozumieć wielkość wpływającą, mającą wartość zawartą w granicach określonych w odpowiednich wymaganiach, lecz poza warunkami znamionowymi użytkowania przyrządu pomiarowego; wielkość wpływająca jest zaburzeniem, jeżeli nie określono dla niej warunków znamionowych użytkowania.

Rozdział 2

Wymagania dla przyrządów pomiarowych

§ 4. 1. Przyrząd pomiarowy musi spełniać wymagania określone w niniejszym rozdziale i wymagania określone dla danego rodzaju przyrządu pomiarowego.

2. Wymagania dla poszczególnych rodzajów przyrządów pomiarowych lub podzespołów określają następujące załączniki do rozporządzenia:

- 1) załącznik nr 1 – wymagania dla wodomierzy;
- 2) załącznik nr 2 – wymagania dla gazomierzy i przeliczników do gazomierzy;
- 3) załącznik nr 3 – wymagania dla liczników energii elektrycznej czynnej;
- 4) załącznik nr 4 – wymagania dla ciepłomierzy;
- 5) załącznik nr 5 – wymagania dla instalacji pomiarowych;
- 6) załącznik nr 6 – wymagania dla wag automatycznych;
- 7) załącznik nr 7 – wymagania dla taksometrów;
- 8) załącznik nr 8 – wymagania dla materialnych miar długości i naczyń wyszynkowych;
- 9) załącznik nr 9 – wymagania dla przyrządów do pomiaru długości, pola powierzchni oraz wielu wymiarów;
- 10) załącznik nr 10 – wymagania dla analizatorów spalin samochodowych.

3. Do podzespołu, dla którego określono wymagania w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia, stosuje się odpowiednio również wymagania określone w niniejszym rozdziale.

§ 5. Do przyrządów pomiarowych i podzespołów prezentowanych na targach, wystawach i innych pokazach nie stosuje się wymagań określonych w rozporządzeniu, jeżeli w sposób widoczny i wyraźny będzie umieszczona na nich informacja, że są one niezgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu i nie będą udostępniane na rynku i oddane do użytku, dopóki producent nie doprowadzi ich do zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu.

§ 6. 1. Przyrząd pomiarowy musi mieć wysoki poziom ochrony metrologicznej zapewniający zaufanie do wyników pomiaru dokonanego przyrządem pomiarowym.

2. Przyrząd pomiarowy musi być zaprojektowany i wytworzony z zapewnieniem wysokiego poziomu jakości, przy uwzględnieniu techniki pomiarowej i bezpieczeństwa danych pomiarowych.

3. Rozwiązania przyjęte w projekcie przyrządu pomiarowego w celu spełnienia wymagań muszą uwzględniać przewidywany zakres zastosowań przyrządu pomiarowego i dającą się przewidzieć każdą możliwość jego niewłaściwego użycia.

§ 7. 1. Błąd pomiaru wykonanego przyrządem pomiarowym w warunkach znamionowych użytkowania, przy niewystępowaniu zaburzeń, nie może przekraczać błędu granicznego dopuszczalnego (MPE), określonego w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia.

2. Błąd graniczny dopuszczalny (MPE) przyrządu pomiarowego wyraża się jako dwustronną (dodatnią i ujemną) wartość odchylenia od wartości poprawnej pomiaru, o ile w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia nie określono inaczej.

§ 8. 1. Wymagania dotyczące działania poszczególnych rodzajów przyrządów pomiarowych w warunkach znamionowych ich użytkowania i przy występowaniu zaburzeń określają załączniki nr 1–10 do rozporządzenia.

2. W przypadku gdy przyrząd pomiarowy jest przeznaczony do stosowania w ciągłym i niezmiennym polu elektromagnetycznym, wynik badania przeprowadzonego w modulowanym amplitudowo polu elektromagnetycznym musi mieścić się w zakresie błędu granicznego dopuszczalnego (MPE).

§ 9. Producent, uwzględniając wymagania określone w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia, określa dla przyrządu pomiarowego:

- 1) warunki środowiskowe:
 - a) klimatyczne,
 - b) mechaniczne,
 - c) elektromagnetyczne;
- 2) warunki zasilania;
- 3) inne wielkości wpływające, które mogą mieć wpływ na dokładność przyrządu pomiarowego.

§ 10. W zakresie warunków środowiskowych klimatycznych producent:

- 1) określa górną i dolną granicę temperatury użytkowania spośród wartości określonych w tabeli, o ile w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia nie określono inaczej:

	Zakresy temperatury			
Górna granica temperatury	30°C	40°C	55°C	70°C
Dolna granica temperatury	5°C	–10°C	–25°C	–40°C

- 2) wskazuje, czy przyrząd pomiarowy jest przeznaczony do użytkowania:
 - a) przy kondensującej lub niekondensującej się parze wodnej,
 - b) w miejscach o charakterze zamkniętym lub otwartym.

§ 11. Przy określaniu warunków środowiskowych mechanicznych rozróżnia się trzy klasy tych warunków dla przyrządów pomiarowych użytkowanych w miejscach narażonych na wibracje i wstrząsy mechaniczne o:

- 1) niskim poziomie – klasa M1;
- 2) znacznym lub wysokim poziomie – klasa M2;
- 3) wysokim lub bardzo wysokim poziomie – klasa M3.

§ 12. 1. Przy określaniu warunków środowiskowych elektromagnetycznych rozróżnia się trzy klasy tych warunków dla przyrządów pomiarowych, o ile w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia nie określono inaczej:

- 1) użytkowanych w miejscach narażonych na zaburzenia elektromagnetyczne odpowiadające zaburzeniom, które mogą występować w budynkach mieszkalnych, usługowych i handlowych oraz zabudowaniach przemysłu drobnego – klasa E1;
- 2) użytkowanych w miejscach narażonych na zaburzenia elektromagnetyczne odpowiadające zaburzeniom, które mogą występować w pozostałych zabudowaniach przemysłowych – klasa E2;
- 3) zasilanych z akumulatora pojazdu – klasa E3.

2. Określając klasę warunków środowiskowych elektromagnetycznych, uwzględnia się następujące wielkości wpływające:

- 1) przerwy w napięciu;
- 2) krótkotrwałe spadki napięcia;
- 3) stany nieustalone w liniach zasilających lub sygnałowych;
- 4) wyładowania elektrostatyczne;
- 5) pola elektromagnetyczne o częstotliwości radiowej;
- 6) pola elektromagnetyczne przewodzone o częstotliwości radiowej, występujące w liniach zasilających lub sygnałowych;
- 7) skoki napięcia w liniach zasilających lub sygnałowych.

3. Przyrząd pomiarowy zaliczany do klasy E3 warunków środowiskowych elektromagnetycznych musi spełniać wymagania określone dla przyrządu pomiarowego zaliczonego do klasy E2 warunków środowiskowych elektromagnetycznych oraz wymagania w zakresie:

- 1) spadków napięcia spowodowanych rozruchem silników spalinowych;
- 2) stanów nieustalonych, spowodowanych odłączeniem rozładowanego akumulatora w czasie pracy silnika.

§ 13. Określając inne wielkości wpływające, które mogą mieć wpływ na dokładność przyrządu pomiarowego, uwzględnia się następujące wielkości wpływające, jeżeli są właściwe:

- 1) wahania napięcia;
- 2) zmiany częstotliwości sieci zasilającej;
- 3) pola magnetyczne o częstotliwości zasilania;
- 4) inne wielkości mogące wpłynąć w znaczący sposób na dokładność przyrządu pomiarowego.

§ 14. Przy przeprowadzaniu badania przyrządów pomiarowych podczas dokonywania oceny zgodności:

- 1) sprawdza się spełnienie wymagań, o których mowa w § 7 i § 8, dla każdej odpowiedniej wielkości wpływającej;

- 2) sprawdza się spełnienie wymagań, o których mowa w § 7 i § 8, oddzielnie dla każdej wielkości wpływającej, przy względnie stałych wartościach odniesienia pozostałych wielkości wpływających, o ile w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia nie określono inaczej;
- 3) przeprowadza się badania charakterystyk metrologicznych podczas oddziaływania wielkości wpływających lub po zakończeniu ich oddziaływania, w zależności od tego, który z tych stanów odpowiada normalnej pracy przyrządu pomiarowego, przy której te wielkości mogą występować;
- 4) w zależności od przewidywanych warunków środowiskowych klimatycznych, w których przyrząd pomiarowy będzie użytkowany, należy zastosować odpowiednio badanie w stanie wilgotnego gorąca:
 - a) stałego (bez kondensacji), gdy kondensacja nie występuje, albo
 - b) cyklicznego (z kondensacją), gdy kondensacja jest istotna lub gdy penetracja pary wodnej będzie przyspieszona przez respirację.

§ 15. 1. Wyniki pomiarów tej samej wielkości mierzonej wykonywane w różnych miejscach lub przez różnych użytkowników i w takich samych pozostałych warunkach muszą być zbliżone, przy czym różnice pomiędzy wynikami poszczególnych pomiarów muszą być małe w stosunku do błędu granicznego dopuszczalnego (MPE) danego przyrządu pomiarowego.

2. Wyniki pomiarów tej samej wielkości mierzonej wykonywane w takich samych warunkach muszą być zbliżone, przy czym różnice pomiędzy wynikami poszczególnych pomiarów muszą być małe w stosunku do błędu granicznego dopuszczalnego (MPE) danego przyrządu pomiarowego.

§ 16. 1. Przyrząd pomiarowy musi być tak zaprojektowany, aby:

- 1) był wystarczająco czuły, a jego próg pobudliwości był wystarczająco niski dla zamierzonego zadania pomiarowego;
- 2) zachowywał odpowiednią stałość charakterystyk metrologicznych w czasie określonym przez producenta, po prawidłowym zainstalowaniu, utrzymaniu i stosowaniu zgodnie z instrukcją producenta w przewidzianych dla niego warunkach środowiskowych;
- 3) był zminimalizowany wpływ uszkodzenia mogącego spowodować niedokładny pomiar, o ile wystąpienie tego uszkodzenia nie jest oczywiste.

2. Przyrząd pomiarowy przeznaczony do pomiarów wielkości stałych w czasie musi być nieczuły na ich niewielkie wahania albo odpowiednio na nie reagować.

§ 17. 1. Przyrząd pomiarowy nie może mieć właściwości umożliwiających nieuczciwe jego użytkowanie.

2. Możliwość niewłaściwego użycia przyrządu pomiarowego musi być ograniczona.

3. Przyrząd pomiarowy musi być odpowiedni do jego zamierzonego użytkowania w przewidzianych warunkach i jego użytkowanie nie może się wiązać ze spełnieniem innych niż określone w instrukcji obsługi warunków w celu uzyskania poprawnych wyników pomiarów.

§ 18. Przyrząd pomiarowy musi być trwały podczas użytkowania i musi być wykonany z materiałów dostosowanych do warunków, w których ma być użytkowany.

§ 19. Błędy wskazań wodomierzy, ciepłomierzy, gazomierzy i liczników energii elektrycznej, stanowiących podstawę do rozliczeń między stronami pomiaru, przy wartości przepływu albo prądu elektrycznego przekraczających zakresy regulowane, nie mogą być ustawione w sposób nadmiernie preferujący jedną ze stron pomiaru.

§ 20. Przyrząd pomiarowy musi być tak zaprojektowany, aby możliwa była kontrola poprawności dokonywanych pomiarów po jego wprowadzeniu do obrotu lub oddaniu do użytku, w szczególności poprzez zastosowanie w przyrządzie pomiarowym odpowiedniego urządzenia dodatkowego lub programu informatycznego umożliwiających taką kontrolę; procedura kontroli musi być opisana w instrukcji obsługi przyrządu pomiarowego.

§ 21. Urządzenia dodatkowe podłączone bezpośrednio albo zdalnie do przyrządu pomiarowego nie mogą wpływać w sposób niedozwolony na jego charakterystyki metrologiczne.

§ 22. Części składowe przyrządu pomiarowego, istotne dla charakterystyk metrologicznych, muszą być tak zaprojektowane, aby możliwe było ich zabezpieczenie przed dostępem osób nieuprawnionych, a przewidziane środki zabezpieczające zapewniały pozostawienie dowodu ingerencji.

§ 23. 1. Oprogramowanie przyrządu pomiarowego istotne dla charakterystyk metrologicznych musi być:

- 1) identyfikowalne, przy czym jego identyfikacja musi być zapewniona przez sam przyrząd pomiarowy;
- 2) zabezpieczone przed przypadkowym lub celowym zafałszowaniem;
- 3) odporne na niedozwolony wpływ oprogramowania dodatkowego realizującego funkcje niezwiązane z pomiarem, jeżeli przyrząd pomiarowy jest wyposażony w takie oprogramowanie.

2. Zmiany w oprogramowaniu muszą zapewniać pozostawienie dowodu ingerencji, który jest dostępny w uzasadnionym okresie.

3. Dane pomiarowe oraz istotne parametry metrologiczne przechowywane lub przesyłane przez przyrząd pomiarowy muszą być zabezpieczone przed przypadkowym lub celowym zafałszowaniem.

§ 24. Przyrząd pomiarowy musi być tak zaprojektowany, aby umożliwić bezpośrednią ocenę jego zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu.

§ 25. 1. Wartość działki elementarnej przyrządu pomiarowego wyraża się w postaci: 1×10^n , 2×10^n albo 5×10^n , gdzie n jest liczbą całkowitą lub zerem, o ile w załącznikach nr 1–10 do rozporządzenia nie określono inaczej.

2. Wskazania przyrządu pomiarowego wyraża się w legalnych jednostkach miary.

3. Jednostkę miary lub jej symbol umieszcza się obok wartości liczbowej.
4. Materialne miary oznaczają się wartością nominalną lub podziałką z jednostką miary.

§ 26. 1. Wskazanie wyniku pomiaru przez przyrząd pomiarowy musi być:

- 1) przedstawiane na urządzeniu wskazującym lub w formie czytelnego i trwałego wydruku;
- 2) wyraźne i jednoznaczne;
- 3) łatwe do odczytania w warunkach znamionowych użytkowania przyrządu pomiarowego.

2. Wskazanie wyniku pomiaru przez przyrząd pomiarowy musi być przedstawiane wraz z oznaczeniami i opisami informującymi użytkownika o ważności tego wyniku.

3. Inne wskazania, poza określonymi w ust. 2, mogą występować pod warunkiem, że nie utrudniają one odczytu wskazań wyniku pomiaru.

4. Przyrząd pomiarowy przeznaczony do stosowania przy sprzedaży konsumenckiej musi przedstawiać wyniki pomiaru obu stronom transakcji.

§ 27. 1. Przyrząd pomiarowy, z wyłączeniem wodomierza, ciepłomierza, gazomierza i licznika energii elektrycznej, musi zapisywać w sposób trwały wyniki pomiaru wraz z informacją identyfikującą każdą transakcję w przypadku, gdy:

- 1) pomiar nie jest możliwy do powtórzenia;
- 2) przyrząd pomiarowy jest przeznaczony do użytkowania podczas nieobecności jednej ze stron transakcji.

2. Po zakończeniu pomiaru, na żądanie stron pomiaru, musi być dostępny trwały dowód zawierający wyniki pomiaru oraz informacje identyfikujące transakcję.

§ 28. 1. Wodomierze, ciepłomierze, gazomierze i liczniki energii elektrycznej muszą być wyposażone w urządzenia wskazujące, dostępne dla konsumenta bez konieczności użycia dodatkowych narzędzi, których wskazanie jest podstawą do ustalenia wysokości opłaty, niezależnie od tego, czy wynik pomiaru wykonany za ich pomocą może być odczytany zdalnie lub w inny sposób.

2. Urządzenia wskazujące przyrządów pomiarowych, o których mowa w ust. 1, pokazujące całkowitą ilość dostarczonej wody, ciepła, gazu albo energii elektrycznej lub wartości, z których taka ilość może być wyznaczona, stanowiącą w całości lub częściowo podstawę do obliczania wysokości opłat, muszą być zaprojektowane tak, aby uniemożliwiać skasowanie ich wskazań podczas użytkowania tych przyrządów pomiarowych.

§ 29. 1. Do przyrządu pomiarowego dołączana jest sporządzona w języku polskim instrukcja obsługi przedstawiająca w sposób zrozumiały informacje o zasadach działania tego przyrządu, chyba że nie wymaga tego prostota przyrządu pomiarowego.

2. Instrukcja obsługi zawiera w zakresie, w jakim ma to zastosowanie dla danego rodzaju przyrządu pomiarowego:

- 1) określenie warunków znamionowych użytkowania przyrządu pomiarowego;
- 2) wskazanie:
 - a) klasy warunków środowiskowych, mechanicznych i elektromagnetycznych,
 - b) górnej i dolnej granicy temperatury,
 - c) możliwości pracy przy występowaniu kondensacji pary wodnej,
 - d) możliwości stosowania przyrządu pomiarowego w miejscach zamkniętych lub otwartych;
- 3) instrukcję instalacji, konserwacji, napraw i dozwolonych regulacji przyrządu pomiarowego;
- 4) instrukcję właściwego działania i innych specjalnych warunków stosowania przyrządu pomiarowego;
- 5) określenie warunków kompatybilności z interfejsami, podzespołami lub innymi przyrządami pomiarowymi.

3. Dołączenie instrukcji obsługi do każdego przyrządu pomiarowego nie jest wymagane w przypadku:

- 1) grupy identycznych przyrządów pomiarowych stosowanych w tym samym miejscu;
- 2) wodomierzy, ciepłomierzy, gazomierzy i liczników energii elektrycznej.

Rozdział 3

Procedury oceny zgodności

§ 30. 1. Ocena zgodności przyrządu pomiarowego lub jego podzespołu dokonywana jest na podstawie jednej z procedur oceny zgodności, o których mowa w § 32, właściwej dla danego rodzaju przyrządu pomiarowego.

2. Wyboru procedury oceny zgodności dokonuje producent lub jego upoważniony przedstawiciel zgodnie z § 32.

3. Ocena zgodności przyrządu pomiarowego i podzespołu może być dokonana niezależnie i oddzielnie.

§ 31. Procedury oceny zgodności przyrządu pomiarowego i podzespołu określa załącznik nr 11 do rozporządzenia.

§ 32. Ocena zgodności poszczególnych rodzajów przyrządów pomiarowych i podzespołów dokonywana jest na podstawie następujących procedur oceny zgodności:

- 1) wodomierze:
 - a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),

- c) pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 2) gazomierze i przeliczniki do gazomierzy:
 - a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - c) pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 3) liczniki energii elektrycznej czynnej:
 - a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - c) pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 4) ciepłomierze, przetworniki przepływu, pary czujników temperatury i przeliczniki:
 - a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - c) pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 5) instalacje pomiarowe:
 - a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - c) weryfikacja jednostkowa (moduł G),
 - d) pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 6) wagi automatyczne:
 - a) mechaniczne:
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości wyrobu (moduł E),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - zapewnienie jakości procesu produkcji (moduł D1),
 - weryfikacja wyrobu (moduł F1),
 - weryfikacja jednostkowa (moduł G),
 - pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1),
 - b) elektromechaniczne:
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości wyrobu (moduł E),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - weryfikacja jednostkowa (moduł G),
 - pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1),
 - c) elektroniczne lub zawierające oprogramowanie:
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - weryfikacja jednostkowa (moduł G),
 - pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 7) taksometry:
 - a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - c) pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 8) materialne miary długości:
 - a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) zapewnienie jakości procesu produkcji (moduł D1),
 - c) weryfikacja wyrobu (moduł F1),
 - d) weryfikacja jednostkowa (moduł G),
 - e) pełne zapewnienie jakości (moduł H);
- 9) naczynia wyszynkowe:
 - a) wewnętrzna kontrola produkcji i nadzorowana kontrola wyrobów w losowych odstępach czasu (moduł A2),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - c) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości wyrobu (moduł E),
 - d) zapewnienie jakości procesu produkcji (moduł D1),
 - e) zapewnienie jakości kontroli i badania wyrobu (moduł E1),

- f) weryfikacja wyrobu (moduł F1),
 - g) pełne zapewnienie jakości (moduł H);
- 10) przyrządy do pomiaru: długości, pola powierzchni i wielu wymiarów:
- a) mechaniczne lub elektromechaniczne:
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości wyrobu (moduł E),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - zapewnienie jakości procesu produkcji (moduł D1),
 - zapewnienie jakości kontroli i badania wyrobu (moduł E1),
 - weryfikacja wyrobu (moduł F1),
 - weryfikacja jednostkowa (moduł G),
 - pełne zapewnienie jakości (moduł H),
 - pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1),
 - b) elektroniczne lub zawierające oprogramowanie:
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - weryfikacja jednostkowa (moduł G),
 - pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1);
- 11) analizatory spalin samochodowych:
- a) badanie typu UE (moduł B) połączone z zapewnieniem jakości procesu produkcji (moduł D),
 - b) badanie typu UE (moduł B) połączone z weryfikacją wyrobu (moduł F),
 - c) pełne zapewnienie jakości i badanie projektu (moduł H1).

§ 33. Dokumenty dotyczące dokonywania oceny zgodności sporządzane są w języku polskim lub w języku akceptowanym przez jednostkę notyfikowaną.

Rozdział 4

Zakres dokumentacji technicznej przyrządów pomiarowych

§ 34. 1. Dokumentacja techniczna przyrządu pomiarowego, zwana dalej „dokumentacją techniczną”, określa wymagania, które spełnia przyrząd pomiarowy, oraz zawiera opis projektu, wytwarzania i działania tego przyrządu w zakresie niezbędnym do dokonania oceny zgodności.

2. Dokumentacja techniczna sporządzana jest w taki sposób, aby umożliwiała ona dokonanie oceny zgodności przyrządu pomiarowego, oraz musi ona obejmować analizę i ocenę ryzyka w zakresie dokonywanej oceny zgodności.

§ 35. Dokumentacja techniczna zawiera dane, które umożliwiają:

- 1) określenie charakterystyk metrologicznych przyrządu pomiarowego;
- 2) wykazanie odtwarzalności właściwości metrologicznych wytworzonych przyrządów pomiarowych, prawidłowo wyregulowanych z zastosowaniem odpowiednich, przewidzianych przez producenta sposobów regulacji;
- 3) wykazanie integralności przyrządu pomiarowego.

§ 36. 1. Dokumentacja techniczna zawiera:

- 1) ogólny opis przyrządu pomiarowego;
- 2) schemat koncepcyjny, rysunki wykonawcze oraz plany, w szczególności części składowych, podzespołów i obwodów przyrządu pomiarowego;
- 3) opis procedur produkcyjnych zapewniających wytwarzanie przyrządów pomiarowych zgodnie z założeniami;
- 4) jeśli ma to zastosowanie, opis urządzeń elektronicznych z rysunkami, wykresami, schematami przepływowymi oraz ogólnymi informacjami o zastosowanym oprogramowaniu, objaśniające charakterystyki i działanie tych urządzeń;
- 5) wyjaśnienia do informacji, o których mowa w pkt 2–4, niezbędne do zrozumienia działania przyrządu pomiarowego;
- 6) wykaz norm zharmonizowanych lub dokumentów, o których mowa w art. 10 ust. 4 ustawy, zastosowanych częściowo lub w całości, a w przypadku niezastosowania tych norm lub dokumentów, opis przyjętych rozwiązań zapewniających spełnianie wymagań określonych w rozporządzeniu;
- 7) wyniki wykonanych obliczeń konstrukcyjnych oraz sprawdzeń;
- 8) wyniki odpowiednich badań, jeżeli są niezbędne do wykazania, że wzór egzemplarza przyrządu pomiarowego reprezentatywny dla przewidywanego wytwarzania lub przyrząd pomiarowy spełniają:
 - a) wymagania określone w rozporządzeniu, w deklarowanych warunkach znamionowych użytkowania i przy wskazanych zaburzeniach spowodowanych warunkami środowiskowymi,
 - b) specyfikacje trwałości w przypadku gazomierzy, wodomierzy, ciepłomierzy oraz instalacji pomiarowych;

9) jeżeli ma to zastosowanie, certyfikaty badania typu UE lub certyfikaty badania projektu UE przyrządów pomiarowych, zawierających części identyczne z zastosowanymi w projekcie przyrządu pomiarowego będącego przedmiotem oceny zgodności.

2. Jeżeli badania, o których mowa w ust. 1 pkt 8, zostały przeprowadzone zgodnie z właściwymi normami zharmonizowanymi lub dokumentami, o których mowa w art. 10 ust. 4 ustawy, producent może wskazać wyniki tych badań jako wykazujące zgodność przyrządu pomiarowego z wymaganiami.

§ 37. W dokumentacji technicznej producent wskazuje miejsca umieszczania na przyrządzie pomiarowym oznakowań i cech zabezpieczających przed niedozwoloną modyfikacją, ponowną regulacją lub usunięciem części składowych przyrządu pomiarowego przez osoby nieuprawnione oraz określa warunki jego kompatybilności z interfejsami i podzespołami, jeżeli będą stosowane.

§ 38. Do zakresu dokumentacji technicznej podzespołu stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału.

Rozdział 5

Sposób oznakowania przyrządów pomiarowych i elementy deklaracji zgodności

§ 39. 1. Na przyrządzie pomiarowym, co do którego stwierdzono zgodność z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu, umieszcza się:

- 1) nazwę producenta i jego nazwę handlową lub znak towarowy;
- 2) oznakowanie CE i następujące po nim dodatkowe oznakowanie metrologiczne oraz, jeżeli wynika to z procedury oceny zgodności, numer jednostki notyfikowanej;
- 3) oznaczenie dokładności, w szczególności poprzez wskazanie klasy dokładności, jeżeli wynika to z wymagań.

2. Na przyrządzie pomiarowym, jeżeli ma to zastosowanie, umieszcza się za oznakowaniem, o którym mowa w ust. 1, następujące oznaczenia:

- 1) informacje dotyczące warunków użytkowania przyrządu pomiarowego;
- 2) dane dotyczące zdolności pomiarowej przyrządu pomiarowego;
- 3) zakres pomiarowy przyrządu pomiarowego;
- 4) oznaczenie identyfikacyjne przyrządu pomiarowego;
- 5) numer certyfikatu badania typu UE lub certyfikatu badania projektu UE;
- 6) informacje o spełnianiu lub niespełnianiu przez urządzenia dodatkowe, dostarczające dane metrologiczne, wymagań określonych w rozporządzeniu.

3. Na przyrządzie pomiarowym mogą być umieszczane inne oznaczenia pod warunkiem, że nie pogorszą widoczności i czytelności oznakowania CE oraz dodatkowego oznakowania metrologicznego.

§ 40. Dodatkowe oznakowanie metrologiczne składa się z dużej litery M i dwóch ostatnich cyfr roku, w którym zostało umieszczone na przyrządzie pomiarowym, otoczonych prostokątem, którego wysokość musi być równa wysokości oznakowania CE.

§ 41. 1. Wszystkie oznakowania i oznaczenia wynikające z wymagań określonych w rozporządzeniu są umieszczane w taki sposób, aby były widoczne, czytelne, trwałe, jednoznaczne i niemożliwe do przeniesienia na inny wyrób.

2. Umieszczony na przyrządzie pomiarowym numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej jest nieusuwalny albo ulega zniszczeniu przy usuwaniu.

§ 42. 1. Jeżeli przyrząd pomiarowy składa się z zestawu działających wspólnie urządzeń, które nie są podzespołami, oznakowanie CE i dodatkowe oznakowanie metrologiczne umieszcza się na głównym urządzeniu przyrządu pomiarowego.

2. Jeżeli przyrząd pomiarowy jest zbyt mały lub zbyt delikatny, aby umieścić na nim oznakowanie CE i dodatkowe oznakowanie metrologiczne lub inne informacje, oznakowanie przyrządu pomiarowego i wymagane informacje umieszczane są na opakowaniu przyrządu pomiarowego, jeżeli takie opakowanie jest przewidziane, oraz w dołączonych do przyrządu pomiarowego zgodnie z rozporządzeniem dokumentach.

§ 43. Dodatkowe oznakowanie metrologiczne jest umieszczane na przyrządzie pomiarowym przez producenta lub na jego odpowiedzialność.

§ 44. W uzasadnionych przypadkach oznakowanie CE i dodatkowe oznakowanie metrologiczne mogą być umieszczane podczas procesu wytwarzania przyrządów pomiarowych.

§ 45. Do sposobu oznakowania podzespołu stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału.

§ 46. Elementy deklaracji zgodności określa załącznik nr 12 do rozporządzenia.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowy

§ 47. Certyfikaty badania typu WE i certyfikaty badania projektu WE wydane dla przyrządów pomiarowych, o których mowa w § 2, przed dniem 20 kwietnia 2016 r., zachowują ważność do upływu terminów w nich określonych.

§ 48. Do spraw rozpoczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia i niezakończonych wydaniem certyfikatów badania typu WE i certyfikatów badania projektu WE stosuje się przepisy rozporządzenia.

§ 49. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.^{2, 3}

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. (poz. 815)
w przygotowaniu

² Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych (Dz. U. z 2007 r. poz. 27 oraz z 2010 r. poz. 1103), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542).

³ Rozporządzenie zostało ogłoszone w dniu 9 czerwca 2016 r.

Akty prawne UE wdrażane przez dany akt prawny/akty prawne go zmieniające (Wd) albo wymienione w treści aktu prawnego (Wy)

Sygnatura aktu prawnego	R ⁴	Nazwa	Wd	Wy
2014/32/UE	Dy	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/32/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku przyrządów pomiarowych (wersja przekształcona) (Tekst mający znaczenie dla EOG)	X	

⁴ Dy – dyrektywa, R – rozporządzenie, De – decyzja.